

Vatikano ultimatumas Ispanijai

Rustus krizis Ispanijoje

Sugražino Rusų atsakymą

Lenkija šelsta ant Rusijos

Vatikano ultimatumas Ispanijai

Priešinosi pastangoms atskirti bažnyčią nuo valstybės. Bus paskelbti visuotiniai rinkimai.

MADRIDAS, bal. 4. — Ispanija pergyvena rustų krizį. Šaliai grėsia revoliucija, įvyko ministerijos krizis ir nežilgo turės įvykti visuotiniai rinkimai. Kartu gi ir vatanas padavė savo ultimatumą Ispanijai.

Premieras markizas de Alhucemas padavė kabineto rezignaciją. Bet prašomas karaliaus, jis betgi sutiko pasilikti ir toliau savo vietoje. Tik finansų ministeris, buvęs premieras, grafas Romanones nebesutiko ilgiau būti ministerioje ir jo vieton bus paskirtas kitas ministeris.

Butgi premieras paleis cortes (parlamentą) ir paskelbs visuotinus rinkimus.

Premieras rengėsi suaukti senąjį parlamentą, bet iškilo kvičirai su vatanu klausime atskirimo bažnyčios nuo valstybės.

Tas klausimas (atskirimas bažnyčios nuo valstybės) jau senai yra išrisas nekuriai Europos valstybių. Bet tik ne Ispanijoje. Čia paminėjus viešpatauja Rymo katalikų bažnyčia ir ji tokiam atskirimui labai priešinosi.

Ispanijos kardinai, Saragosos arcivyskupas, išleido ultimatumą, kurį paskelbė visi laikraščiai ir kuriame jis įsako kabinetui, kad Ispanijos konstitucijos 11 paragrafas neturi būti pakeistas ir kad premieras turi arginti jį savo kalboje atidarant parlamentą. Tas kardinolų ultimatumas pagimdė didelį sujūdimą.

Bažnyčia grumoją valdžiai.

11 paragrafas nustato, kad valstybės religija bus Rymo katalikų bažnyčia. Premiero Alhucemo yra liberalė ir yra prisidėjusi reformuoti valstybės konstituciją, kad suteiktų lygybę ir laisvę visoms religijoms Ispanijoje. Dabar ministerija arba turės sulaužyti savo rinkimų pažadą, arba turės užpykinti didžiausią organizaciją Ispanijoje — dides gajas kunigų. Kardinolas atvirai prigruomojo premieriui, kad jei 11 paragrafas bus pakeistas, visų parapijų kunigai uždraus savo parapijoms balsuoti už valdžią, po prigrūsinimu amžino prakeikimo.

Alhucemas bijodamasis krizio, atidėjo rinkimus kiek galima ilgiausia. Jis ypač bijojo fašistų. Vientinė išeitim buvo tik paduoti rezignaciją. Kita išeitim buvo suaukti senąjį parlamentą, kur vėl reiktų taikinti negalimą sutaiškinti dalyką: bažnyčią su valstybės reformomis, arba pa-

Fosterio likimas jury rankose

Nėra nusidėjęs, jei jis neskelbė prievartos ir sabotažo, sako teisėjas.

ST. JOSEPH, Mich., bal. 4. — William Z. Foster byla tapo atiduota jūry rankas, išnešimui galutinai nuosprendžio. Jūry tarėsi jau veik visą dieną, bet jokio nuosprendžio dar neišnešė. Eina gandy, kad jūry neįstengia susitaikinti.

Teisėjas White davė gana ilgą instrukciją jūry, kurios susiveda prie to, kad nė nebuvo bandoma užginti Fosterio dalyvavimą komunistų konvencijoje ir todėl Fosteris, yra kaltas, jei komunistų partija tada kada jis dalyvavo jos konvencijoje Michigano raistuose buvo draugija, kuri skelbė kriminalinį sindikalizmą ir jeigu Fosteris savanoriai prisidėjo prie konvencijos ir pritarė kitų delegatų nusistatymui.

Instrukcijose plačiai aiškina ma ir apie kriminalinį sindikalizmą. Teisėjas sako, kad komunistų partija, taipiau ir Fosteris turi pilną teisę skelbti klesų kovą, masinio veikimo, proletariato diktatūrą, sovietų valdžią, panaikinimą kapitalistinės sistemos, internacionalizmą, rėmimą Rusijos sovietų valdžios ir mininus komunistų dokumentuose politines ir ekonomines permainas. Tai nėra nusidėjimas. Bet komunistai ir Fosteris papildė nusidėjimą ir peržengė kriminalinio sindikalizmo įstatymus, jei jie skelbė prievartą, piktadarybę, sabotažą ir terorą kaip priemones įvykinti mui komunistų skelbiamųjų permainų draugijos susitvarkyme.

Net jeigu jūry ir rastų, kad komunistų partija peržengė kriminalinio sindikalizmo įstatymus, tai Fosteris vis tiek nėra kaltas, jei jis vien dalyvavo partijos konvencijoje. Bet jis tokiam atsitikime yra kaltas, jei jis dalyvavo konvencijoje su žinia, kad partija skelbia kriminalinį sindikalizmą ir kad jis savo dalyvavimu norėjo prisidėti, pagalbėti ir paskleisti tokį skelbimą (kriminalinį sindikalizmą).

Fosterio byla tęsiasi jau ketvirtą savaitę. Ji kyla delei pereitą vasarą laikytos Michigano raistuose ties Bridgman komunistų konvencijos, kurią užklupo valdžios agentai. Iš dalyvavusių 32 tapo suimti, ar vėliau pasidavė valdžiai, jų tarpe ir vienas valdžios šnipas. 44 dar nesurasta.

Abi pusės sutarė, kad sekama byla bus Charles E. Ruthenberg. Jo nagrinėjimas prasidės balandžio 16 d.

Susirėmimas su nacionalistais

VIENNA, bal. 4. — Apie 200 nacionalistų kahuose i pietus nuo Vienos susirėmė su 400 ginkluotų socialistų. Persišaudimas tęsėsi visą valandą, bet tik du nacionalistai liko sužeisti. Automobilais atvykus policija sustabdė kovą. Visi laikraščiai reikalauja, kad nacionalistų ir socialistų ginkluotos kuopos būtų išardytos.

Protestas Prieš Klerikalų Terorą Lietuvoje

Neteisėtai išrinktasis "valstybės prezidentu" p. A. Stulginskis išvaikė Lietuvos Seimą, kuomet dauguma atstovų pasipriešino krikščionių demokratų pasikėsimui savivališkai valdyti šalį.

To negana. Išblaškydami liaudies išrinktuosius atstovus, "krikščionys" pasikvietė pagalbon miliciją ir ginkluotų vaikėžų būrius i Seimo rūmus. Jie buvo pasiryžę SAUDYTI i atstovus, jeigu šie nebūtų paklausę "prezidento" įsakymo!

Tai ve kokią tvarką Kristaus vardu prisidengusieji politikieriai vykina Lietuvos Respublikoje — toje Respublikoje, kuri darbo žmonių krauju tapo apginta nuo priešų, kuri sunkiomis Amerikos lietuvių darbininkų aukomis buvo remiama ir stiprinama.

Vietoje demokratijos klerikalai nori įsteigti despotizmą, vietoje žmonių laisvės — ginkluotos jėgos viespatavimą. Ir eidami prie šito tikslo, jie jau stveriasi kruvino terorą priemonių. Po "krikščioniškų" organizacijų globa tveriasi "fašistų" gaujos, kurios siuntinėja grasinančius laiškus socialdemokratų vadams ir grumoją peiliu bei revolveriu pažangiems veikėjams ir tautinių mažumų atstovams.

Kuo patys gyvenimas Lietuvoje, jeigu tas klerikalų ugdinamasai "fašizmas", anti-semitizmas ir kitoks chuliganizmas tenai įleis šaknis ir išbūjos?

Kokia bus pasaulio opinija apie Lietuvą, jeigu ji pradės grimsti i kraujo ir purvo pelkęs?

Kokia bus viltis Lietuvai atgauti Vilnių, kuomet jos vardas bus suteptas juodašimčių darbais?

Kol dar nevelu, reikia stoti kovon prieš tą pavojų. Amerikos lietuvių, kuriems rupi Lietuvos laisvė, Lietuvos geras vardas ir ateitis, turi pakelti savo balsą ir užprotestuoti prieš klerikalų terorą Lietuvoje!

Ateinantį antradienį, balandžio 10 dieną, L. S. S. 4 kuopa rengia šiuo tikslu Chicagoje dideles prakalbas Mildos svetainėje. Tegu sukurta draugai ir kitose vietose. Tegu Amerikos lietuvių visuomenė prabyla.

Francuzai užėmė dar du Vokietijos miestus

BERLINAS, bal. 4. — Iš Ruhr pranešama, kad skaičius užimtųjų Kruppo dirbtuvės padidėjo iki 13, dviem darbininkam pasimirus nuo žaizdų. Jie visi bus palaidoti bendrame kape Essene apie pabaigą šios savaitės. Kruppo dirbtuvės, kuriose jau užbaigė 24 valandų protesto streikas, bus uždarytos laike laidotuvių.

Keturi Kruppo direktoriai tapo uždaryti Werden kareivinė, kur jie laukia karo teismo.

Vokietijos valdžia pasiuntė Francijai aštrią notą, reikalaujama pilnos satisfakcijos už nukaučiuosius darbininkus ir jų šeimas ir taipiau paliovosavimo Kruppo direktorių ir kitų suimtųjų.

Francuzai, gautomis iš Wiesbaden žiniomis, deportuoja iš okupuotųjų teritorijų daugelį buvusių Vokietijos armijos oficerių.

Francijos kavalerija užėmė Ruenderoth ir Gimborn, netoli Cologne. Taipiau tapo užimtos dar trys kasyklos.

Prohibicijos agentas nuteistas kalėjiman už vagystę.

WHEELING, W. Va., bal. 3. — Prohibicijos vykinimo agentas Dean Nye, buvęs Richmond, Ohio, miesto maršalas, liko nuteistas Moundsville, W. Va., katargon šešioms mėtom už pavogimą automobilio.

PINIGŲ KURSAS

Vakar bal. 4 dieną, užsienio pinigų ne mažiau kaip už 25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos 1 sv. sterlingų	\$4.67
Austrijos 100 kronų	\$6.46
Belgijos 100 markių	\$5.66
Danijos 100 markių	\$19.10
Finų 100 markių	\$2.75
Prancijos 100 frankų	\$25.51
Italijos 100 lirų	\$5.00
Lietuvos 100 litų	\$10.00
Lenkų 100 markių	\$18.13
Norvegijos 100 kronų	\$13.30
Olandų 100 guldenų	\$39.30
Sveicarių 100 frankų	\$18.47
Sveicarių 100 kronų	\$26.62
Vokietijos 100 markių	\$1.00

Herrino angliakasių byla

Kaltinamieji buvo toli nuo streiklausių sušaudymo vietos.

MARION, Ill., bal. 4. — Kaltinamosios pusės liudijimai, vienas teisiamųjų už užmušimą streiklausių, Otis Clark pakartotinai maldavo ministro paleisti suimtuosius streiklausių ir įsiai griežtai protestavo prieš tuos nepažįstamus žmones, kurie kurstė streiklausių užmušti.

Aštuoni liudytojai liudijo, kad Clark ir Howard, kitas teisiamasis, buvo mylios atstume nuo žudynių vietos, kada nužudyta streiklausių.

Valdžios gi liudytojai liudijo, kad tie du žmonės, kartu su kitais, išvedė iš kasyklos būrį streiklausių, kuriuos paskui rasta sušaudytus. Bet nė vienas tų liudytojų nematė kas ištikrųjų streiklausių nušovė.

Patvirtina Butkevičiaus sušaudymą

LONDONAS, bal. 4. — Oficialinė bolševikų žinių agentūra Rosta patvirtina žinias, kad generalinis vikaras kun. Butkevičius liko sušaudytas.

(Rygos žinia buvo tam užgincijusi ir sakė, kad kun. Butkevičius tebesą gyvas ir kad jo nužudymas atidėtas).

Mustynės tarp žydų Rusijoje

MASKVA, bal. 4. — Kremencuge ištiko susirėmimas tarp komunistų ir tikinčiųjų žydų. Tikintieji užpuolė žydų komunistų surengtą pašaipą iš žydų vėlykų, delei ko ištiko smarkios mustynės.

Anti-religinės demonstracijos įvyko visoj Baltgudijoje ir Ukrainoje. Be to žydai komunistai atsišaukė i visus žydus eiti dirbti per vėlykų šventes ir pirmos dienos uždarbį atiduoti darbininkų judėjimui, o antros — raudonajai armijai.

VAN BUREN, Me., bal. 3. — Penki žmonės žuvo gaisre, kuris sunaikino nedidelį hotelį. 4 svečiai, vyrai, moteris ir du vaikai, užtroško nuo dūmų, o hotelio savininkas pasimirė nuo žaizdų.

Socialistų laimėjimas Milwaukee

MILWAUKEE, Wis., bal. 4. — Dienos šviesos taupymo (pa-varimas laikrodžių vieną valandą priekyn vasaros laiku) pasiūlymas tapo balsuotojų atmetas didele didžiūma balsų. Nepilni daviniai rodo, kad socialistai išrinko dar tris narius i miesto mokyklų tarybą. Dabar ta taryba susidės iš 11 "nepartinių" (republikonų-demokratų koalicijos) ir 4 socialistų.

6,000 angliakasių streikuoja

SOMERSET, Pa., bal. 3. — Organizavimas angliakasių Somerset apielinkėje eina sekmingai. Angliakasiai burias rašosi prie unijos ir prisideda prie streiko. Dabar toje apielinkėje streikuoja apie 6,000 angliakasių už pripažinimą unijos. Ikišiol, tas/distributas buvo neorganizuotas, bet jis pradėjo organizuotis laike visuotino angliakasių streiko.

WISCONSIN RAPIDS, Wis., bal. 4. — John Magnuson, kuris pasiuntė per Kalėdas hombą, užmušusią Mrs. James B. Chapman, liko nuteistas visam amžiniui kalėjiman. Be to kasmet dienojo užmušimo, gruodžio 27 d., jis turės būti pasodintas karcerin.

HAVANA, Cuba, bal. 3. — Eina gandy, kad prezidentas Zayas paprašys ministeriją rezignuoti, delei jos priešinosi prezidentui. Keli ministeriai bus palikti senieji, bet didžiūma jų bus pakeisti naujais.

TOPEKA, Ka., bal. 4. — Daugely vietų Kansas valstijoje šiandie smarkiai snigo.

ORAS

Šiandie — apsiniaukę, nedidelė permaina temperaturoje. Saulė teka 5:28 v., leidžiasi 6:18 v. Mėnuo teka 10:19 v. v.

Jau Eina Pinigai Rusijon

Naujienu Pinigų Siuntimo Skyrius šiuo praneša, jog jau priima pinigus pasiuntimui i Rusiją.

Siuntimas maisto draftų tapo panaikintas, ir dabar Rusijon pagelbą galima pasiusti tik pasiūdiant ten pinigus per Naujienu Pinigų Siuntimo Skyrių. Pinigų išmokėjimas Rusijoj pasidarė galimas, kada ten įsisteigė bankai senoviniiais pamatais.

Pinigai Rusijon yra siunčiami dole-riais.

Kas norite gelbėti savo gimines ir pažįstamus Rusijoj, siųskite pinigus Rusijon per Naujienu Pinigų Siuntimo Skyrių.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

